

Remissvar avseende tidigt samråd för Roslagsbanan till city

Sammanfattning

I underlaget för det tidiga samrådet för Roslagsbanan till city föreslås stationerna Bråvallavägen och Stocksund läggas ned. Analyser av nedläggningarna med avseende på tillgänglighet och miljöpåverkan i form av buller med mera saknas helt. Konsekvenserna innebär en kraftig försämring för Danderyds kommun och för kommunens invånare vilket kommunen inte kan acceptera.

Då Danderyds kommun i högsta grad påverkas av dels pågående kapacitetförstärkande åtgärder på Roslagsbanan, dels den framtida förlängningen till city, måste kommunen framöver inkluderas i all planering av Roslagsbanan som kan komma att påverka Danderyds kommun.

Danderyd kommuns synpunkter på det tidiga samrådet utvecklas under nedanstående rubriker.

Processen

Danderyds kommun har inte adresserats som mottagare av ”Tidigt samråd för Roslagsbanan till city” genom ett formellt remissförfarande. Trafikförvaltningen har inte heller informerat kommunen varken om förslaget eller om samrådsprocessen på tjänstepersonnivå eller politisk nivå. Kommunen finner den hittillsvarande hanteringen anmärkningsvärd då underlaget visar på förändringar som berör kommunen i hög utsträckning.

Om förslaget att lägga ned stationerna Stocksund och Bråvallavägen

För Danderyds del visar bifogade handlingar att stationerna vid Stocksund och Bråvallavägen läggs ned. Inga alternativ eller konsekvenser av förslaget beskrivs.

Gemensamt möte mellan Danderyds kommun och trafikförvaltningen om Danderyds översiktsplan

Danderyd har påbörjat arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Översiktsplanen ska bland annat verka för att kollektivtrafiken i Danderyd ska förbättras och inte försämrats för att avlasta det redan ansträngda vägnätet i kommunen.

Den kommande markanvändningskartan ska visa på kommande utredningsområden i varierande utsträckning där en av förutsättningarna är närhet till kollektivtrafik.

16 november 2020 genomfördes på Danderyds kommuns initiativ ett möte tillsammans med representanter från trafikförvaltningen för att diskutera kommande markanvändning utifrån Danderyds kommande översiktsplan på tjänstepersonnivå.

Under detta möte togs frågan upp från trafikförvaltningens sida att stationslägena i kommunen eventuellt skulle ses över och utredas. Danderyds kommuns invändning var att utredningar och dialog måste ske tillsammans med kommunen samt att de politiska företrädarna i kommunen måste informeras om detta. Enligt trafikförvaltningen skulle detta ske innan 2021. Detta har ännu inte skett och kommunen konstaterar att informationen och kommunikationen kring denna fråga är ytterst bristfällig.

StoNo

Danderyds kommun ingår i det kommunövergripande samarbetet Stockholm Nordost (StoNo) bestående av kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker.

I nordostkommunernas vision för åren 2010 till 2040 tas ställningstaganden gällande sektorns framtida transportsystem. Nordostkommunerna verkar gemensamt för bland annat:

- Ökad tillgänglighet i nordostsektorns transportsystem.
- Ökad kapacitet i nordostsektorns transportsystem.
- Ökad kollektivtrafikandel och minskad belastning på vägtrafiknätet för att begränsa klimatpåverkande utsläpp.

Dessa intentioner är vägledande för hur Danderyds kommuns transportinfrastruktur och kollektivtrafik ska utvecklas.

Till visionen finns gemensamma frågor som StoNo prioriterar. För specifikt denna fråga gäller:

- Roslagsbanans förlängning till City. StoNo bevakar denna fråga och hur planeringen fortskrider och ska fånga upp eventuella samordningsbehov mellan kommunerna.

Danderyds kommuns kommentar: Varken kommunen eller StoNo har beretts möjlighet att diskutera denna fråga med trafikförvaltningen i detalj. I samrådsförslaget står "Berörda kommuner i projektet Roslagsbanan till city– det vill säga Österåker, Vallentuna, Täby och Stockholm." Här nämns inte Danderyds kommun. Danderyds kommun ingår inte i Sverigeförhandlingen men påverkas av detta förslag och ska framöver inkluderas som berörd kommun i frågan.

- Centrala Danderyd; E18 och kollektivtrafikknutpunkt. I dagsläget ligger fokus från StoNo på bevakning av hur planeringen fortskrider. Syftet är att klargöra möjligheter till miljöförbättringar och stadsutveckling.

Danderyds kommuns kommentar: Danderyd har efterfrågat dialog om en bättre kollektivtrafikknutpunkt kring Mörby station och Danderyds sjukhus. Danderyds sjukhus är en viktig bytespunkt och målpunkt för många som pendlar från regionens norra kommuner. Detta är särskilt viktigt då Östra station planeras att läggas ned och denna fråga har inte beaktats i samrådsförslaget.

Regional kollektivtrafikplan 2050

Region Stockholm har genom trafikförvaltningen i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för kollektivtrafikens utveckling i länet. Danderyd kan konstatera att inom ramarna för detta arbete har frågan om nedläggning av Roslagsbanans stationslägen i Danderyds kommun inte diskuterats.

Riksintressen

I kartmaterialet redovisas riksintressen för Danderyds kommun i bilaga 5. Danderyds kommun vill uppmärksamma trafikförvaltningen att genomsyn av riksintressen för kulturmiljövården pågår. I Danderyds fall är förslaget att befintliga avgränsningar kan komma att utökas. Arbetet pågår under 2021.

Utöver detta genomför Trafikverket en genomsyn för riksintresse av kommunikationer där förslag ska presenteras under våren 2021.

Miljöperspektivet

AB Storstockholms lokaltrafik (SL) och Region Stockholm har genomfört kapacitetsförstärkningar av Roslagsbanan norr om och söder om Danderyds kommun i syfte att möjliggöra ökad trafik på banan. I december 2013 ansökte SL om tillstånd till trafiken. Av ansökningshandlingarna framgår att den trafikökning som planeras är omfattande. År 2030 uppskattas sträckan Stockholms östra–Djursholms Ösby bli trafikerad av 656 alternativt 800 tåg per vardagsdygn (upp till 60 tåg per timma i högtrafik), vilket motsvarar en fördubbling jämfört med dagens förhållanden. Vidare planeras betydande hastighetsökningar för tågen. För att kunna genomföra detta måste stationer i Danderyd tas bort.

Ärendet om tillstånd till trafiken, vari Danderyds kommun var en av remissinstanserna, fullföljdes aldrig; SL återkallade ansökan i juni 2017 och ärendet avskrevs från vidare handläggning.^[1] Det är därför fortfarande en öppen fråga hur omfattande trafik på Roslagsbanan som är miljörättsligt tillåtlig, liksom det ännu är oklart vilka skyddsåtgärder, försiktighetsmått och begränsningar i verksamheten som kommer att erfordras för att förebygga, hindra, och motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (jfr 2 kap. 3 § miljöbalken).

Prövningar om järnvägsplaner för kapacitetsutbyggnader har hittills skett i andra kommuner än Danderyd och, såvitt framkommit, utan ställningstagande till vilken trafikbelastning Danderyds miljöförhållanden kan tåla.

Såvitt kommunen kan bedöma, inte minst genom samrådet, fortskrider SL:s och regionens planering för ökad trafik på Roslagsbanan som om den ökade belastningen i Danderyd är möjlig. Kommunen ifrågasätter om den planerade trafikökningens är förenlig med gällande tillåtlighetsregler enligt miljöbalken. Men inte bara miljörelaterade frågor är aktuella, trafiksäkerhet är en annan fråga då det finns icke planskilda korsningar som med den fördubblade trafiken och den höjda hastigheten påtagligt ökar risk för olyckor. Vidare kommer trafikstörningar att öka då bommar måste vara nedfällda med ökad tomgångskörning som följd.

^[1] Länsstyrelsens i Stockholms län ärende dnr 5511-42384-2013 ang. ansökan från AB Storstockholms Lokaltrafik om tillstånd till järnvägstrafik på Roslagsbanan.

Resenärsperspektivet

Utmed stationerna Stocksund och Bråvallavägen finns bostäder, skolor, äldreboende och handelsplatser. Stationerna är av stor vikt för att barn, ungdomar, och äldre ska kunna resa hållbart.

Det är kommunens uppfattning att stationerna inte ska läggas ned samt att trafikförvaltningen måste genomföra och delge kommunen en konsekvensanalys över vad nedläggning av stationslägen i Danderyd får för konsekvenser för kollektivtrafiken. Detta framgår inte av samrådshandlingarna.

Stocksund

Statistik från SL visar att antalet påstigande resenärer under ett vinterdygn ökade från 300 påstigande till 350 påstigande mellan 2018 och 2019 på Stocksunds station. Detta visar på en ökning för denna station samt att det i stationens upptagningsområde pågår nybyggnation av cirka 400 bostäder i Mörbylund vilket innebär att underlaget och behovet av kollektivtrafiken kommer att öka framöver i området. Utöver det planerar kommunen för ytterligare bostäder i området.

Att mot den bakgrunden lägga ned Stocksunds station är oförsvarligt. Danderyds kommun har vid upprepade tillfällen under alla diskussioner och utredningsarbeten beträffande Roslagsbanan motsatt sig nedläggning av Stocksunds station. Några nya sakskaäl som motiverar en nedläggning har inte redovisats.

Bråvallavägen

Statistik från SL visar att antalet påstigande resenärer under ett vinterdygn ökade från 150 påstigande till 200 påstigande mellan 2018 och 2019 på Bråvallavägens station.

Stationen ligger i anslutning till Ekebyskolan med cirka 100-talet elever. I samma område finns också olika former av äldreboenden. Barn och äldre är två av SL:s viktigaste trafikantgrupper och förutsättningarna för dessa grupper ska inte försämrats.

Vidare är Bråvallavägens station lokaliserad i nära anslutning till en plankorsning, vilket innebär ett område som inte medger att tågen framförs med höga hastigheter. Här måste vidare diskussion och samarbete med kommunen ske för att öka trafiksäkerheten i området oavsett utveckling.

Utöver dessa stationslägen måste turtätheten för samtliga stationslägen beaktas för att säkra tillgången till god kollektivtrafik i Danderyd.

Teknikutveckling och turtäthet

I underlaget lyfts effekter av teknikutveckling fram. En sådan är att utöka turtätheten. Här anser Danderyds kommun att det inte enbart är viktigt med stationslägena utan att även turtätheten är god.



2021-02-05

KS 2021/0101

Rev. 2021-02-08

Vidare lyfts möjligheten fram i underlaget att köra tågen snabbare. För att en sådan utredning ska bli fullständig måste den omfatta fördjupade utredningar av konsekvenserna för närboende av buller, vibrationer och andra möjliga störningar.

Hanna Bocander

Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras

Region Stockholms Trafikförvaltning (mejladress: "registrator.tf@sll.se". Uppge diarienummer TN 2020-0641 Tidigt samråd RBC).